

Aan Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Van Afdeling Veiligheid

nota

Kamerbrief Herijking Nederlandse inzet in de rechtsstaat
van Aruba, Curaçao en Sint Maarten

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000780055

Datum
12 september 2024

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met
JenV, Defensie

Bijlage(n)
1

Aanleiding

In de kabinetsreactie op de beleidsdoorlichting van artikel 1 (brief dd. 6 maart 2023) is een herijking van de Nederlandse inzet in de rechtsstaat van Aruba, Curaçao en Sint Maarten aangekondigd. De Kamer wordt door middel van een brief geïnformeerd over de uitkomsten. U stuurt de brief samen met de Minister van Justitie en Veiligheid en mede namens de minister van Defensie.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd door ondertekening akkoord te gaan met het verzenden van de Kamerbrief met Minister van Justitie en Veiligheid en mede namens de minister van Defensie.

Kern

- In maart 2023 is een beleidsdoorlichting van artikel 1 (genaamd 'versterken rechtsstaat') gepubliceerd. De onderzoekers van de beleidsdoorlichting concludeerden dat de instrumenten onder begrotingsartikel 1 (Hfst IV Koninkrijksrelaties) grotendeels doeltreffend waren, maar de doelmatigheid minder was omdat de instrumenten vooral zagen op de rechtshandhaving. Hiermee is het thema rechtsstaat in de breedte onvoldoende gedekt.
- De brief schetst dat uw inzet binnen de rechtsstaat vanuit begrotingshoofdstuk H IV Koninkrijksrelaties niet langer uitsluitend op de rechtshandhaving is gericht, maar ook op thema's als integriteit, goed bestuur en maatschappelijk middenveld. Dit wordt toegelicht onder 1.
- Daarnaast is de conclusie dat een ketengerichte benadering van de inzet in de rechtshandhaving ontbreekt en dat er sprake is van een zogenaamde disbalans in de keten. Dit wordt verder toegelicht onder 2.
- De Kamerbrief is ook afgestemd met Aruba, Curaçao en Sint Maarten.
- De Kamerbrief wordt gelijktijdig voorgelegd aan de Minister van Justitie en Veiligheid en aan de Minister van Defensie.

1. Verbreding van instrumenten onder artikel 1 (versterken rechtsstaat) van de KR-begroting

- BZK, JenV en Defensie ondersteunen de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten bij hun autonome verantwoordelijkheid om de rechtsstaat te versterken.

- De huidige inzet in de rechtsstaat van Aruba, Curaçao en Sint Maarten is in de KR-begroting grotendeels beperkt tot het thema rechtshandhaving.
- In de herijkingsbrief wordt voorgesteld om onze inzet te verbreden op het thema goed bestuur/integriteit. Een goed en integer bestuur is een belangrijke randvoorwaarde voor economische groei en daarmee ook de zelfredzaamheid van de autonome landen. Dit sluit aan bij uw speerpunten uit de beleidsagenda.
- Daarnaast kondigt u aan het maatschappelijk middenveld te versterken. Een sterk maatschappelijk middenveld fungeert als intermediair en vormt ook een belangrijk tegenwicht tegen de overheid.
- Het voorstel is om de Vertegenwoordiging (VN-ACS) een belangrijke rol te geven als schakel tussen Nederland en het maatschappelijk middenveld van Aruba, Curaçao en Sint Maarten.
- Een sterk maatschappelijk middenveld en een integere overheid is ook in het directe belang van Nederland omdat het Koninkrijk en dus Nederland wordt aangesproken op misstanden in Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Onze referentie
2024-0000780055

Datum
12 september 2024

2. Disbalans in de rechtshandavingsketen

- In de strijd tegen ondermijnende criminaliteit investeerde Nederland veel in Nederlandse diensten en Koninkrijksbrede diensten die actief zijn in het gebied. Omdat Aruba, Curaçao en Sint Maarten jarenlang te weinig geïnvesteerd hebben in de rechtshandavingsketen en met name in Openbaar Ministerie en detentie, vertaalt een hogere pakkans door de Nederlandse inzet zich niet verhoudingsgewijs tot meer veroordelingen en tenuitvoerleggingen van straffen. Dit wordt 'disbalans' genoemd.
- Op 18 januari 2023 stelde het Justitieel Vierpartijen Overleg (JVO) een werkgroep in met de opdracht om aanbevelingen uit te werken om de disbalans te verhelpen. JenV vertegenwoordigt Nederland in deze werkgroep.
- BZK heeft een direct belang bij het verhelpen van de disbalans, omdat capaciteitsgebrek aan de kant van de landen de samenwerking op rechtshandhaving nu belemmert. Daardoor is de Nederlandse inzet minder effectief dan gewenst.
- Kern is dat JenV, Defensie en BZK in het vervolg hardere afspraken maken bij de start van projecten over de beschikbare uitvoeringskracht bij de landen, het financieel beheer en benodigde projectondersteuning. Daarvoor wordt een uitvoeringstoets ontwikkeld.
- De landen gaan op hun beurt aan de slag met een instroomplanning voor personeel in de rechtshandavingsketen. BZK blijft ook een gesprek tussen de landen en CFT faciliteren om ruimte in de begroting te vinden om te investeren in de rechtshandhaving.
- Beide elementen zijn belangrijk met het oog op de duurzame verkleining van de problemen in de keten en dus de zelfredzaamheid. Het succes hiervan hangt echter af van de prioriteit die de overheden van Aruba, Curaçao en Sint Maarten aan het thema geven.
- Tot slot willen de landen naar analogie van het College van Korpschefs (een samenwerkingsverband tussen de vier politiekorpsen in het gebied) meer samenwerken op het gebied van rechtshandhaving om de slagkracht te vergroten.
- De aanbevelingen zijn recent met de Kamer gedeeld in de terugkoppelingsbrief van het JVO.

Toelichting**Onze referentie**
2024-0000780055**Financieel**

- Bovenstaande verbreding van het beleid vraagt ook om een wijziging van artikel 1 in de KR-begroting. Doel is om deze aanpassing in voorjaarsnota 2025 te verwerken. Hiervoor zal overleg plaatsvinden met het Ministerie van Financiën.

Datum
12 september 2024**Bijlagen**

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief Herijking Nederlandse inzet in de rechtsstaat van Aruba, Curaçao en Sint Maarten	